

ידיעות שבת

בלשון הקודש

גליון שבועי לעונג שבת

אנטוורפן, בלגיא, יצ"ץ

מערכת: yedioshabos@skynet.be

כס"ז
שנה 1 גליון 13 לכבוד ש"ק ר"ח ניסן התשע"ב

24 March 2012

פרשת ויקרא

ראש חודש ניסן, פרשת החודש

ויקרא אל משה

כתוב 'ויקרא' באלף זעירא. וכתב ה'בעל הטורים': שמשו בענותנותו רצה לכתוב 'ויקרא' בלי אל"ף כמו שכתוב אצל בלעם, והית"ש אמר לו לכתוב ויקרא ב'אל"ף, ואף על פי כן כתב משה 'א' קטנה.

וכל זה צריך ביאור. א), משום מה רצה לכתוב 'ויקרא'? הרי הוא מוריד בזה מערך הנבואה שה' נראה אליו בה? ב), צריך עיון במה שתמה בספר 'יערות דבש' דרוש ו', הרי גם במעמד הר סיני כתוב 'ויקרא אל משה' (יתרו י"ט ז') ובפרשת משפטים (כ"ד ט"ז) ולמה לא כתב שם משה אל"ף קטנה? ג), הא דכתיב (דברים ל"ד י') 'ולא קם כמשה עוד נביא ודרשו חז"ל (ילקוט שמעוני זאת הברכה סי' ל"ד): 'בישראל לא קם, אבל באומות העולם קם' והיינו בלעם. וצריך עיון, איך יתכן דבר כזה, שבלעם הרשע הגיע למדרגת נבואה יותר מלמשל, שמואל הנביא? ועוד, הא אמרינן במדרש רבה (ויקרא א' י"ג): 'מה בין נביאי ישראל לנבואת בלעם וחבריו, אמר רב חמא בר חנינא, אין הקב"ה נגלה להם אלא בחצי דבור כמה דתימר, 'ויקרא א-לה-ים אל בלעם אבל נביאי ישראל בדבור שלם שנאמר ויקרא אל משה'. הרי מפורש, דמדרגת בלעם בנבואה לא הגיע למדרגת נבואה של נביאי ישראל?

אכן ביאור הדברים נראה, דבודאי לא זכה בלעם למדרגה בנבואה יותר משאר נביאי ישראל כפי שאמר רב חמא בר חנינא. וכל הנביאים לא קבלו תלקם בנבואה אלא כפי דרגתם בצרף ולבון גופם הגשמי להעלותו לרמה רוחנית, והוא משום שכל זמן שהאדם יכול להעלות את גופו בדרגה יותר גבוהה ממה שהוא עכשיו, אי אפשר לו להשיג דרגת נבואה יותר ממה שגופו יכול לקבל, כיון שלא עשה עוד מה שמוטל עליו לעשות, והוא כלי שאינו ראוי לקבל יותר. מה שאין כן משה רבינו, אשר הוא האיש אשר חוץ מזה שהוא העלה וצירף את גופו לדרגה היותר גבוהה מה שאדם יכול להתעלות, כדאמרינן במדרש רבה (וזאת הברכה י"א ג') שהפסוק (משלי ל"א

כ"ט): 'רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כולנה' מדבר במשה רבינו שנתעלה מן הכלי. אלא גם היה האדם הכי נעלה ברוחניות עד אשר זכה לתואר 'איש הא-לה-ים'. וכמו שכתוב (במדבר י"ב ס'): 'מדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה' ופירש רש"י, 'בעבדי אף על פי שאינו משה, במשה אפילו אינו עבדי'. לכן, כיון שמשו השלים עצמו בכל, נתנה לו מדרגת הנבואה הכי גבוהה והכי נעלה שאפשר. ומה שכתוב: 'ולא קם כמשה עוד נביא', צריך לומר שבאמת גם בלעם לא היה חס ושלום במדרגת משה רבינו, אלא שחז"ל מלמדים אותנו שמצד גופו היה כלי לקבל דרגה גבוהה של נבואה כמדרגת נבואת משה. אבל ברור שבלעם היה וודאי במדרגה רוחנית נמוכה בהרבה לאין שיעור ממשו, מכל מקום הוא העלה את גופו לדרגה גבוהה של רוחניות והשיג נבואה כפי שגופו יכול היה לקבל. אבל בודאי היתה מדרגת איכות נבואתו פתוחה מכל נביאי ישראל. ונראה דזה היה גם כן ענין פתיחת פי האתון. כי כמו שהאתון ודאי גם לאחר פתיחת פיו, הוא נשאר אתון בהמה ולא הגיע לדרגת 'מדבר' המגדיר את האדם, כמו כן גם בלעם לא הגיע לדרגת נביא ישראל אשר מתנבא מתוך קדושה. ולכן כתוב אצל בלעם 'ויקרא' לשון תומאה וקרי כפי שאומר רש"י, משום שנבואה זו לא הגיעה אליו מצד קדושתו אלא מצד העלותו את גופו לדרגה רוחנית. ומשה רבינו ברוב ענתותו, רצה לומר שגם הוא לא זכה לנבואה מתוך קדושתו הרוחנית אלא מתוך שגופו נתעלה, ולדרגה כזו, יכול להגיע אף גוי טמא כבלעם. וזה היה שייך רק עתה ולא בשעת מעמד הר סיני. כי כאן דבר ה' אליו מה שימסור אל בני ישראל ולכן זה היה דבור פרטי ובוזה רצה משה להדגיש שאין זה מתוך קדושתו הוא, אבל במעמד הר סיני שלא רק משה שמע דבר ה' אלא כל קהל ישראל שמעו את דבר ה', לא היה שייך שיכתוב 'ויקרא'.

ועתה מיושבת גם היטב קושייתו של ה'יערות דבש'.

ב.מ. ועל פי ספר אבן ישראל

וכל דם לא תאכלו

באחת מערי מזרח אירופה העלילו הגויים על יהודי העיר עלילת דם. המעלילים הנוצרים טענו, שהיהודים רצחו נער נוצרי כדי להשתמש בדמו לאפיית המצות. נערך משפט, ובמהלכו ניסה רב העיר להסביר לשופטים שאצל יהודי, אחד הדברים הכי מגעילים הוא לאכול דם, וחוץ מזה, כתוב בתורתנו הקדושה שיש עונש מוות על האוכל דם. כשהרב נוכח שהשופטים עדיין לא שוכנעו, ביקש את השופטים אם יותר לו להזמין לכאן דרך פקיד בית הדין אחת מהנשים היהודיות העוברות ברחוב מבלי שהוא ידע מי היא ומבלי שיהיה לו הזדמנות לדבר איתה. האישור ניתן, ואל אולם בית המשפט הובאה אשה יהודיה. ביקש הרב שיביאו לו מביתו ביצה ומחבת ותנור קטן. גם לזה ניתן לרב אישור. כשהביאו אל הרב את הביצה, הושיט הרב את הביצה לאישה ואמר לה: 'אנא טגני נא לי חביתה, כי רעב אנוכי'. מיהרה האישה לשבור את קליפת הביצה ובטרם תשפוך את תוכנה למחבת בדקה היטב במשך שניות מספר את הביצה שמא יש עליה כתם של דם. שאל אותה הרב לעיני השופטים: 'מדוע את מתבוננת כל כך בביצה שנתתי לך?' סחה האישה לפי תומה: 'הרי הרב יודע שאפילו טיפה קטנה של דם אסורה לנו, והריני בודקת אם אין בה חלילה טיפת דם! תשובה תמימה זו, הוכיחה לשופטים כי היהודים חפים מפשע, וביטלו את המשפט בהענישם את המעללים בעונש כבד.

בעשותה אחת ממצוות ה' אשר לא

תעשה

רמז לחסיד שוטה שכשרואה אשה טובעת בנהר והוא אינו מצילה, שהשוטה הזה חוטא על ידי שהוא חושב שהמצווה הגדולה של הצלת נפשות היא מצווה שאסור לעשותה.

לוח ארז

פתרון תשבץ פרשיות ויקהל - פקודי - פרה התשע"ב

		6		5		4		3		2	1			
	נ	ל		ת	ו	נ	נ	ו	ש	מ				
10		ע	ג	י		ק	ר		8			7		
	פ	ג	מ		ש	ו				ז		ז		
	ו		מ			15	ש	ב	י	14	ר	י	13	12
	ת	ו	פ	ו	ש	ח	ה	16		ז		י		
			ו			ק				18	ז			17
			ז			י		19	ל		ק			נ
22	ה	ש	ר	ו	פ	מ	ו	ה	ר	ו	צ			20
	ג				ל			ל		ק				ד
	י		25		צ			ב			24		ג	23
		27	ת	ו	פ	ו	ס	א	י	ל	ע	ב	26	
			29		ח		ת			נ				28
		ג												צ

מאזן

- מחודדות (מתוך יוצרות לפרשת פרה).
- ישן.
- אלא.
- עיף.
- נעל גסה.
- עשב יבש (מתוך יוצרות לפרשת פרה).
- הגלויות (מתוך יוצרות לפרשת פרה).
- כך נקראת מצות פרה אדומה (מתוך יוצרות לפרשת פרה).
- בגמטריה ארבעים ושלוש.
- כינוי לתלמידי חכמים (מתוך יוצרות לפרשת פרה).
- אויב.
- שם נביא.

מאנך

- משורר מגדולי תימן.
- מאיר.
- נקראה (מתוך יוצרות לפרשת פרה).
- שעיר.
- לעם נפוץ (מתוך יוצרות לפרשת פרה).
- מקום עוגן הסירות.
- מתרבה (מתוך יוצרות לפרשת פרה).
- ימייה.
- סוד.
- שמים (מתוך יוצרות לפרשת פרה).
- דבר ה' היה אל יחזקאל וקרא לו:.
- טוהר (מתוך יוצרות לפרשת פרה).
- לצחצח (מתוך יוצרות לפרשת פרה).
- בהלה ורעדה (מתוך יוצרות לפרשת פרה).
- שומר הנשים.
- איש.
- חלק חשוב בראש.
- תווית.